

Atsakingų Lietuvos Respublikos institucijų pagal kompetenciją pateiktos pastabos dėl Komisijos Reglamento (ES) Nr. ... dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio sektoriuje II projekto (toliau – Projektas):

1. Projekto Preambulės 5 dalyje nurodyta, kad „Teisingumo Teismas nusprendė, kad to paties subjekto (teisiškai ar *de facto*) kontroliuojami subjektai turėtų būti laikomi viena įmone.“ Šioje dalyje naudojama skirtinga terminologija: terminas „įmonė“ pakeičiamas terminu „subjektas“, todėl sukuriama teisinė dviprasmybė ir nėra aišku, ar termino „subjektas“ vartojimas Projekto Preambulės 5 dalyje ir Projekto 2 straipsnio (a) punkte apima tik juridinius asmenis, ar ir fizinius asmenis. Projekte numatyta, kad taikant *de minimis* taisyklę gali būti laikoma, kad bendrovė, bendrovių grupė ar asociacija yra viena įmonė“. Nėra aišku, ką reiškia „to paties subjekto kontroliuojami subjektai“, „bendrovių grupė“ ir „asociacija“. Minėta nuostata sukuria teisinę dviprasmybę, nėra aišku, ar šios sąvokos apima ir susijusias įmones, taip, kaip jos apibrėžtos 2008 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 800/2008, skelbiančio tam tikrų rūšių pagalbą suderinamą su bendrąja rinka taikant Sutarties 87 ir 88 straipsnius I priede ir 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacijoje dėl mikro, mažų ir vidutinių įmonių sampratos 2003/361/EB. Siūlome Reglamento projekto Preambulės 5 dalies sąvoką tikslinti arba visai išbraukti sakinius „*Teisingumo Teismas nusprendė, kad to paties subjekto (teisiškai ar de facto) kontroliuojami subjektai turėtų būti laikomi viena įmone. Todėl taikant de minimis taisyklę gali būti laikoma, kad bendrovė, bendrovių grupė ar asociacija yra viena įmonė*“. Nauja nuostata sukurs teisinę dviprasmybę bei padidins administracinę našlą pagalbos teikėjams.

2. Siūlome patikslinti ar visai atsisakyti naujai pateikiamų Projekto 2 straipsnio (f) punkte (iv), (v) ir (vi) nurodytų kriterijų, kuriuos atitinkanti įmonė būtų laikoma sunkumus patiriančia įmone. Europos Komisija, sugriežtindama apibūdinančius kriterijus, kas yra sunkumų patirianti įmonė, visiškai neatsižvelgė, kad visi ūkio subjektai išgyveno finansinį sunkmetį. Praktikoje, jei ūkio subjektas ir atitiks vieną iš kriterijų, tai jokių būdu nereikš, kad ūkio subjektas laikomas finansinių sunkumų patiriančia įmone. Nustatant naujus konkrečius kriterijus nebuvo atsižvelgta į ūkio subjektų dydį, ūkio subjektų tipą. Be to, punkte (vi) nurodyta, kad sunkumų patirianti įmonė laikoma tokia įmonė, jei „įmonės reitingas, (...) lygiavertis reitingui CCC+ (...)“. Lietuvoje smulkaus ir vidutinio verslo subjektai nėra reitinguojami kredito reitingo agentūrų. Vertinant minėtus ūkio subjektus, jiems taikomos vidinės vertinimo sistemos ir tik didžiausios įmonės Lietuvoje turi kredito reitingo agentūrų suteiktus reitingus. Neaišku, kaip vertinti įmonės atitikimą sunkumus patiriančios įmonės kriterijų, jeigu įmonė neatitinka nei vieno iš Projekto 2 straipsnio (f) punkte nurodytų (i), (ii), (iii), (iv) ir (v) kriterijų, o jos atitiktis (vi) kriterijui patikrinti nėra galimybės.

3. Manome, kad įvertinant tai, jog Projekto nuostatos bus taikomos iki 2020 m. gruodžio 31 d., tikslinga padidinti Projekto 3 straipsnio 2 dalyje nurodytą leistiną *de minimis* pagalbos ribą nuo 10 000 EUR iki 20 000 EUR.

4. Manome, kad reikėtų patikslinti Projekto 3 straipsnio 8 dalį – neaišku, į kurios įmonės gautą *de minimis* pagalbą reikėtų atsižvelgti: ar į tos, kuri gavo didesnę *de minimis* pagalbą, ar į tos, kuri įsigijo kitą įmonę, ar vadovautis kažkokiais kitais kriterijais. Be to, nėra numatyta situacija, kai susijungia žemės ūkio produktų gamybos įmonė ir ne žemės ūkio produktų gamybos įmonė. Taip pat manome, kad neaišku, kas turima omenyje sakinio dalimi „neinvestuojant *de minimis* pagalbos, kuri teisėtai suteikta prieš susijungimą arba įsigijimą“.

5. Projekto 4 straipsnio 5 dalies (a) punkte nustatyta, kad teikiant garantijas, *de minimis* pagalba laikoma skaidria pagalba tuo atveju, jei garantija neviršija 80 proc. pagrindinės paskolos sumos ir garantija užtikrinta suma neviršija pirmuoju atveju: 75 000 EUR, o garantijos trukmė neviršija penkerių metų, arba antruoju atveju 37 500 EUR, o garantijos trukmė - dešimties metų, t. y., projekte suteikiama galimybė ilgesniam garantijos trukmės laikotarpiu, tačiau tuo pačiu perpus yra mažinama garantija užtikrinta suma. Šiuo metu galiojančiame 2007 m. gruodžio 20 d. Komisijos Reglamente (EB) Nr. 1535/2007 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai žemės ūkio produktų gamybos sektoriuje nėra nustatytas ribojimas garantijos trukmei, todėl manome, kad maksimalaus garantijos termino nustatymas yra nepagrįstas, tai ribotų ūkio subjektų galimybę pasinaudoti *de minimis* pagalba ir papildomais finansavimo šaltiniais, taip pat pasunkintų valstybės pagalbos schemų taikymą.

6. Manome, kad Projekto 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta sumavimo tvarka (reiškianti, jog didžiausia *de minimis* pagalba suma, kurią gali gauti įmonė, užsiimanti tiek pirminės žemės ūkio produkcijos gamyba, tiek kito pobūdžio veikla, negali viršyti Bendrojo *de minimis* reglamento nustatytos sumos (200 000 EUR) yra neteisinga, ypač, turint omenyje, kad Projekto 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas užtikrinti, kad pirminei gamybai nebūtų teikiama pagalba, neatitinkanti Projekte nustatytų sąlygų. Siūlome nustatyti, kad subjektas, užsiimantis tiek pirmine žemės ūkio produkcijos gamyba, tiek kitomis veiklomis, galėtų gauti didžiausias pagalbos sumas atskirai tiek pagal Projekto, tiek pagal Bendrojo *de minimis* reglamento nuostatas, jeigu būtų užtikrinta, kad pirminei žemės ūkio gamybai nebūtų teikiama pagalba, neatitinkanti Projekte nustatytų sąlygų.

7. Manome, kad reikėtų patikslinti kai kurių Projekte vartojamų sąvokų vertimą į lietuvių kalbą: Projekto Preambulės 12 dalyje bei Projekto 5 straipsnyje vietoj termino „sąnaudos“ tinkamiau vartoti terminą „išlaidos“. Taip pat manome, kad Projekto vertimo į lietuvių kalbą 2 straipsnio (a) punkto (i) ir (iv) vartojamas lietuviškas terminas „akcininkas“ yra siauresnis, negu angliškaame Projekte variante vartojamas terminas „shareholder“.